

Szegedi Péter

Pálya a magasban

A magyarok a spájzban vannak

„Édesapám sohasem beszélt előre, sohasem jósolt, de amikor elutaztak Párizsba, ő is úgy érezte: nagy lehetőség előtt áll. Olimpiai bajnok lehet. Mondhatni – bár mindig szorgalmasan, lelkiismeretesen készült a meccsre – most különös elszántsággal várta az ötkarikás játékok kezdetét. Aztán óriási csalódás lett a vége. Még évekkel később is gyakran verítékben úszva ébredt fel éjszaka. Ilyenkor kiment a konyhába, lefelé sétált, nem jött álom a szemére. Reggel aztán elmondta: azt álmodta, kiegyenlítették, és legyőzték az egyiptomiakat. Sajnos csak álmában. Azt hiszem, élete egyik legnagyobb csalódása volt ez a kudarc.” Mándi Attila emlékezett e sorokkal Mandl Gyulára, Török Ferenc *Mandula* című könyvében.

Az MTK jobbhátvédjének csalódása érthető. 1924 elején Hirschmann, a FIFA holland főtitká-

tette: válogatottunk tagjai „nem reprezentálnak sem magyar fajt, sem magyar nemzetet, nem reprezentálják a magyar sportot, hanem reprezentálják az internacionális professzionizmust”. Tény, hogy az államotársaság korában járunk, amikor a névleg amatőr játékosokat titokban fizették, sokan külföldre szerződtek. A cionista Makabi Brno és Hakoah Wien magyarjai Párizsban is pályára léptek, szerepeltetésük bőséges muníciót szolgáltatott az antiszemita lapoknak. Sőt még társaik is az ő számlájukra írták, hogy a csapatban klikkek alakultak. Mivel csak pénzért voltak hajlandók az olimpián szerepelni, a vezetők őket tették felelőssé, hogy a játékosok a „materiálistikus sóvár karmaiba” kerültek.

A szövetség ahol tudott, spórolt, másrészt igyekezett minél több bevételre szert tenni, vagyis a párizsi út magán viselte a vajaskenyér-túrák minden tipikus jegyét. „Természetesen” a spórolás a vezetőkre nem vonatkozott: az MLSZ-nél úgy gondolták, itt az ideje, hogy néhány funkcionárius világot lásson. Így a csapatot tizenhárom kísértek el – a masszort viszont otthon felejtették, vagyis a játékosoknak gyúrás nélkül kellett volna megnyerniük az olimpiát. Minden kiadást és bevételt gondosan elkönyveltek, bár néha felfelé kerekítették a számokat. A szállás a szerződés szerint naponta fejenként 42 frankba került volna, ehelyett 90 frankot számoltak el. Adtak a tisztaságra: az MLSZ kimutatása szerint mindennap öt rend ruhát vasaltattak ki. Gon-

ra kijelentette: „Ha a külföldön bolyongó magyar csillagok február elejére valóban hazamennek, úgy a velük megerősödő válogatott csapat verhetetlen lesz Párizsban.” A külföldön játszó csillagok hazajöttek, mégis az uruguayi parlament nyilvánította nemzeti ünneppé a döntő napját. A magyar Országgyűlésben pedig arról a meccsről vitakoztak, amelyre egyiptomi csapat néven emlékezik a sporttörténet.

Pedig a torna egyik legnagyobb esélyese volt a magyar csapat. Az angolok és a skótok nem indultak az olimpián, mert nem akartak egy olyan versenyen szerepelni, ahol amatőr sportolónak államotársakkal kell összemérniük erejüket. Az osztrákok ekkor vezették be a profi bajnokságot, s az átszervezés miatt nem vettek részt a játékokon. Csehszlovákia és Magyarország volt így a torna két favoritja, hisz arra senki sem számított, hogy Uruguay révén most fog felkerülni Dél-Amerika a világ futballtérképére.

dokdoltak a játékosok dohányzásáról is, már Budapesten 260 ezer koronát számoltak el cigarettára, amit megtoldottak 86 ezer osztrák koronával. Nem derült ki, ezt a pénzt hogyan költhették el, hiszen Ausztrián csak átutazott a csapat.

Először Zürichben álltak meg játszani, kikaptak ugyan Svájctól, de Saarbrückenben Saarvidék válogatottja ellen kiköszörülték a csorbát. Innen Párizsba vették az irányt, takarékosági okokból harmadosztályon, fapadon tették meg a hosszú utat, a játékosok még ivóvízhez sem jutottak. Két nappal az első meccs előtt foglalta el a helyét a csapat az Hôtel Haussmannban. Az igazi tortúra csak itt kezdődött. Nem volt mosdó a szobákban, a szálloda szűk éttermébe pedig nem fért be egyszerre a delegáció. Az ételt – amely többnyire félig átsütött, véres húsból és salátából állt – ehetetlennek találták, volt olyan labdarúgó, aki négy kilót fogyott az olimpia alatt. Egyik kísérőjük a játékosokat hibáztatta, akik „nem európeérek és nem tudták megszokni a francia konyhát”. A futballisták zsebpénzükből vásároltak ételt, s állítólag csak akkor ettek egy igazán jót, amikor az egyik vezető főzött rájuk.

A szobák állapota sem volt jobb. A Fogl fivérek első éjszakájukat patkánykergetéssel töltötték. Vendégüket elkapták, majd – kétségkívül nem épp európeér módon – kiszeggették az ajtófélfára. A vezetők értették a célzást, a játékosok új szobát kaptak (a már idézett kísérő magyarázata: „Párizsban mindenütt nagyon sok a

Végül Csehszlovákia a legjobb négy, Magyarország a legjobb nyolc közé sem jutott. Válogatottunk a lengyeleket egy sima 5–0-lal küldte haza, majd 1924. május 29-én már a mieink is csomagolhattak, miután felfoghatatlan, 3–0-s vereséget szenvedtek Egyiptomtól.

A Sporthírlap tudósítása szerint „amikor köztudomássá lett a szomorú esemény, valami végtelenül fájdalmas csalódás kerítette hatalmába a kiábrándult embereket és a kétségbeesés viharától űzve, úgy nálunk, mint más szerkesztőségek előtt letépték az eredményhirdető táblákat és parázs tüntetést rendeztek a szövetség ellen”. Beszédes vezércikkkel jelentkezett a Nemzeti Sport: „Egész Budapest a párizsi katasztrófáról beszél. Hangulatkép a magyar labdarúgás Mohácsa utáni napról.” A lap szerint hiába szavazták le a közigazgatási bizottságban a belügyminisztert, a képviselők a parlament folyosóin is a vereségről vitakoztak. Gömbös Gyula kijelen-

patkány, így itt is”). Játékosain többsége 5-6 ágyas szobában lakott, de azok sem jártak jobban, akik egyedül maradhattak. Holits szövetségi tréner egy pár négyzetméteres lyukba rakták, melynek ablaka egy lichthófra nyílt. Grosznak és Opatának már csak a spájzban maradt hely, őket hajnali ötkor keltették a szakácsok, akik néha beléptek hozzájuk cukorért, lekvárért.

A szervezők elfelejtették tréningpályáról gondoskodni, a csapat első edzését egy mezőn tartotta, ahol még öltöző sem volt. A mozgáshiányt sétával pótolták az edzők, de a játékosok sokallták, hogy napjában háromszor, összesen négy-öt órát kellett gyalogolniuk. Viszont a vezetők igyekeztek gondoskodni focistáink szórakozásáról. Nemzetközi kapcsolataikat latba vetve szereztek kilenc színházjegyet, de rájöttek, hogy ez túl kevés ennyi labdarúgónak, így végül az elnökség ment színházba.

A körülmények és a 3–0-s végeredmény ismeretében azt gondolhatnánk, hogy Egyiptom átgázolt válogatottunkon. Ám a magyar futball első Mohácsa labdarúgásunk történetének legtriviálisabb bukása. Ellenfelünk gyakorlatilag három támadást vezetett, mindegyik góllal végződött – szerencsénk volt. Válogatottunk tizenhét szögletet rúghatott, az afrikaiak csak egyet – meddő fölényben játszottunk. A bíró érvénytelenítette gólunkat, ráadásul kihagytunk egy tizenegyest is – balszerencsések voltunk. De arra mi lehet a magyarázat, hogy kilenc kapufát rúgtunk?